

SECCIÓ DE FILOSOFIA I CIÈNCIES SOCIALS

SALVADOR GINER I DE SAN JULIÁN

Presentat per Carlota Solé i Puig

Salvador Giner és, segurament, la figura més pública de la sociologia catalana. Molt probablement molts dels presents han associat l'existència d'aquesta disciplina a Catalunya amb el nom de Salvador Giner.

Nascut a Barcelona l'any 1934, es llicencià en dret a la Universitat d'aquesta ciutat l'any 1957 i més tard, l'any següent, cursà estudis de postgrau a la Universitat de Colònia, Alemanya. Més endavant va fer el màster en sociologia a la Universitat de Chicago, on més tard es doctorà. També féu el doctorat en dret per la Universitat Autònoma de Barcelona, just a l'inici de l'existència d'aquesta segona universitat catalana.

Salvador Giner té un llarg currículum docent i d'investigació. Com a docent ha exercit la seva tasca a diverses universitats, com la mateixa Universitat de Barcelona, la de Puerto Rico, les universitats angleses de Reading, Lancaster i Brunel. Fou professor a Yale i més tard va ser professor visitant al King's College de Cambridge. Ha estat docent a Madrid, al Centre d'Investigacions Sociològiques, a la Universitat Internacional Menéndez Pelayo i, d'una forma molt constant, a la Universitat Catalana d'Estiu a Prada de Conflent. Últimament ha estat nomenat investigador principal del Consell Superior d'Investigacions Científiques i és professor associat de la Universitat Pompeu Fabra des de fa cinc anys

A part de la seva tasca docent i investigadora, de la qual parlaré seguidament, Salvador Giner ha estat i és membre de moltes societats acadèmiques i entitats professionals. Vull destacar que fou fundador de la Societat Catalana de Sociologia, filial de l'Institut d'Estudis Catalans, l'any 1979, societat de la qual fou el primer president des de l'any 1979 al 1981. Ha estat membre del Comitè Executiu de l'Associació Internacional de Sociologia, president de la Federació d'Associacions de Sociologia de l'Estat espanyol, ha presidit també el Comitè Organitzador del Congrés Mundial de Sociologia de l'any 1988. En fi, ha estat molt prolífic en aquestes tasques d'organització de congressos i de projecció de la nostra disciplina. Cal destacar entre aquestes tasques el ser membre de l'Anglo-catalan Society, fundada per Batista i Roca, segurament present en la memòria de tothom.

Igualment voldria assenyalar les activitats que fan referència a la tasca editorial en revistes científiques, com per exemple la de dirigir una col·lecció de llibres anomenada «Homus Sociologicus», de l'editorial Península, o bé la sèrie d'assaigs «España Mañana» i, sobretot, la de dirigir la secció de sociologia de la *Gran Enciclopèdia Catalana* des del seu primer volum, l'any 1970.

Autor prolífic, la seva facilitat de ploma i la gran curiositat intel·lectual l'han dut a tractar una gran diversitat de temes i aspectes de la realitat. Els seus interessos científics i acadèmics se centren en gran part en la història del pensament social i de la filosofia moral. Ha realitzat, a més, múltiples aportacions sobre les anomenades «societats avançades». Els seus treballs macrosociològics sobre Europa meridional han estat enfocats des de la perspectiva que en sociologia es coneix per neocorporatisme. El problema de la governabilitat en les democràcies liberals sempre l'ha preocupat enormement; així, les reflexions de Salvador Giner sobre el pluralisme socialista, la societat civil, l'anomenada «societat de masses» o la legitimació cultural en els orígens de la democràcia parlamentària han orientat, a més de difondre, la recerca posterior d'estudiosos de tots aquests temes.

El seu llibre *Sociologia*, publicat en català l'any 1967, obrí el camí a moltes joves generacions de sociòlegs des del moment de la seva aparició; va introduir molts temes sociològics en llengua catalana per primer cop en la història de la nostra disciplina. Continua essent un llibre influent actualment: de fet, és el text que molts joves utilitzen en l'ensenyament secundari abans d'entrar a la universitat i d'endinsar-se en diversos coneixements de ciències socials. Aquest llibre ha conegut innumbrables edicions i traduccions a diversos idiomes europeus, com el francès, l'anglès, l'italià i el suec. La seva obra, conjuntament amb M. S. Archer, sobre l'Europa contemporània els anys

setanta, analitza temes crucials per a la sociologia, com l'estratificació social basada en la unitat tridimensional de classe, estatus i poder, i les relacions entre estructures socials i pautes culturals.

Juntament amb Xavier Arbós, vint anys més tard, tracta el tema de la governabilitat i la democràcia en les societats modernes. Espanya, com a societat en procés de modernització, és objecte igualment del seu interès i estudi en línia de continuïtat amb la visió ja encetada en els estudis sobre Europa. Així, dirigeix un dels volums de l'obra *España: Sociedad y política* i compila els llibres *El corporatismo en España* i *Sociología en España*, conjuntament amb Manuel Pérez Yruela i Luis Moreno, respectivament.

Catalunya sempre ha estat present en el seu pensament. Ho ha reflectit en publicacions i en l'activitat docent, com a la mencionada Universitat Catalana d'Estiu de Prada. El treball publicat per la Universitat de Sheffield *The Social Structure of Catalonia* (amb tres edicions, fins ara) n'és una prova fidedigna. Altres contribucions de reflexió filosòfica i moral, com ara *Comunió, domini, innovació, El destí de la llibertat* o bé *L'interès comú* en deixen constància, com ara també els articles al *Diccionari de ciències socials*, a la revista *Ictineu*, etc.

El pensament original i molt personal de Salvador Giner queda reflectit ja en un dels seus primers llibres, el titulat *L'estructura social de la llibertat*, publicat l'any 1971. *La societat de masses*, un altre títol, aparegut cinc anys després en anglès i originàriament l'any 1961 en català, esdevé la primera reflexió de la sociologia catalana sobre un fenomen tan pregon i decisiu per a comprendre el món modern. En les mateixes coordenades caldria situar els seus escrits sobre *Assaigs civils* o *Ensayos civiles*, publicat en les dues llengües.

El constant interès de Salvador Giner pel pensament sociològic es manifesta tot al llarg de la seva obra, des del seu primer llibre *Historia del pensamiento social*, publicat l'any 1967, fins al *Progreso de la conciencia sociológica*, publicat l'any 1974. No només presenten ambdues obres un recompte cronològic de les diverses influències, escoles i pensadors socials més importants, sinó també una reflexió sobre el sentit i la direcció de la nostra disciplina en el món modern.

Els més de cent articles i capítols de llibres, publicats a Espanya i a l'estranger, completen el cos de l'obra eminentment teòrica de Salvador Giner. La diversitat d'interessos d'aquest sociòleg el duen a escriure sobre la ciència i la revolució, sobre el despotisme i la dominació de classes, sobre les estructures socials i les intencions huma-

nes, les migracions i els camperols, la societat civil i el socialisme, sobre la tecnocultura i l'esdevenidor de la religió, sobre la constitució moral de la societat contemporània i l'Estat del benestar. És a dir, temes molt diversos, molt generals, però també amb un nivell de concreció molt gran.

D'altra banda, la projecció pública de Salvador Giner esdevé fèrtil a través de diversos mitjans de comunicació: revistes de divulgació, diaris, programes radiofònics. Des de 1961 a les pàgines de *Serra d'Or* fins ara a les pàgines de *La Vanguardia* o *El País*, ha difós temes sociològics o d'interès general; ha publicat sobre temes d'actualitat o temes atemporals profunds; ha ajudat a reflexionar sobre esdeveniments més propers, per exemple els escrits sobre eleccions legislatives l'any 1982, sobre l'atur, la inflació, etc. Igualment cal remarcar l'esforç dedicat a impulsar tesis doctorals, tant a Anglaterra com a Espanya, de joves professors i professionals de la sociologia. També s'ha dedicat a l'impuls del treball de recerca a Anglaterra i Espanya de joves professors i professionals de la sociologia, com ara Gustau Barbat, Carlota Solé, Ramon Torrent, Lluís Flaquer, Scott Lash, Juan Salcedo, Eduardo Sevilla, Sebastià Sarasa, Jordi Guiu, Maite Montagut i altres.

No ha deixat de difondre el pensament de diversos pensadors i investigadors socials com Broué, Hollander, Collins, Mouzelis, Jerez, Castilla del Pino o Esteve. També s'ha ocupat de traduir de l'anglès o de l'alemany l'obra de Weber o d'Ebenstein a més d'entrevistar personatges cabdals de la cultura occidental com Ferrater Móra o Berlin.

Així doncs, per resumir, Salvador Giner home inquiet i viatger, ha desenvolupat la seva tasca docent a diverses universitats: les angleses de Reading, Lancaster, on va assolir la categoria de *reader*, Brunel o Cambridge, i les catalanes de Prada i Barcelona. Després de vint-i-dos anys d'estada a l'estranger torna a Espanya, l'any 1987, ocupa la Càtedra de Sociologia de Barcelona fins que més endavant es converteix en investigador principal del Consell Superior d'Investigacions Científiques. Ha publicat vint-i-un llibres, dels quals alguns amb doble versió catalana i castellana o bé catalana i anglesa; cent trenta-dos articles i capítols de llibres; noranta-cinc articles a diaris, revistes de divulgació, etc. En fi, Salvador Giner és la figura que més ha divulgat la disciplina de la sociologia en el nostre país, perquè ha estat capdavanter en la investigació i en la docència sociològiques i perquè ha projectat les seves idees en un ampli ventall de deixebles i de col·laboradors.